

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/34/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6424200205
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Šalamún
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6424200205.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Šalamúna a sudcov Mgr. Stanislavy Salajovej a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci navrhovateľky A. B., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. XX, XXX XX, C., proti žalovanému D. E., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. XX, XXX XX, C., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/6/2024-37 zo dňa 14. februára 2024, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči navrhovateľke n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e:

- Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“ resp. „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 14. 02. 2024 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (I. výrok) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (II. výrok).
- Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v k. ú. C., okres F. G., zapísané H. I. F. G., katastrálny odbor na LV č. XX, a to pozemok parcela J. B. E. K. XXX o výmere 358 m², orná pôda, parcela J. B. E. K. XXX o výmere 431 m², zastavané plochy a nádvoria a súp. č. XX na parcele J. B. K. XXX, rodinný dom vrátane všetkých súčastí a príslušenstva (ďalej aj „vyššie špecifikované nehnuteľnosti“ alebo „sporné nehnuteľnosti“), a to do právoplatného skončenia súdneho konania vo veci samej. V návrhu navrhovateľka uviedla že ona a žalovaný (jej brat) sú podielovými spoluvlastníkmi vyššie špecifikovaných nehnuteľností a žalovaný porušil jej predkupné právo, keď svoj podiel na nehnuteľnostiach odpredal tretej osobe bez toho, aby sa riadil predkupným právom a svoj podiel ponúkol najskôr ostatným podielovým spoluvlastníkom.
- Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1 a 3, § 325 ods. 1 a 2 písm. d), § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 CSP zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), § 167r ods. 1 a 4, § 167s zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „ZoKR“).
- Prvoinštančný súd mal z predložených listín za osvedčené, že navrhovateľka a žalovaný sú podielovými spoluvlastníkmi vyššie špecifikovaných nehnuteľností a na majetok žalovaného bol vyhlásený konkurz (zverejnené v Obchodnom vestníku č. 61/2019 dňa 27. 03. 2019). Správca konkurznej podstaty pri výkone svojej funkcie zostavil súpis všeobecnej podstaty nehnuteľností, z ktorého mal preukázané, že do konkurzu boli zahrnuté aj vyššie špecifikované nehnuteľnosti. Ďalej mal okresný súd z Obchodného vestníka preukázané, že správca konkurznej podstaty v súlade so ZoKR zverejnil ponuku na predaj súboru nehnuteľností, s určením podmienok zasielania ponúk na

uzatvorenie kúpnej zmluvy zo strany záujemcov s tým, že ponukové kolo bolo len čiastočne úspešné, a preto správca opakovane speňažoval zostávajúcu časť nehnuteľností. Súčasne boli oprávnené osoby vyzvané na uplatnenie nároku v zmysle § 167r ZoKR, navrhovateľka teda mala možnosť vykúpiť majetok z konkurznej podstaty za cenu, ktorá bola dosiahnutá v ponukovom konaní.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že správca konkurznej podstaty vykonáva konkurz na majetok žalovaného v rámci jeho oddĺženia, a to v zmysle štvrtej časti a druhej hlavy zákona o konkurze a reštrukturalizácii (§ 166 až § 171d), nakoľko dlžníkom (žalovaným) je fyzická osoba a v takomto prípade nie je správca konkurznej podstaty viazaný predkupným právom. Predkupné právo zostáva v zmysle § 167s ZoKR zachované oprávnenej z predkupného práva zriadeného ako vecné právo. Ak zákonodarca v ustanovení § 167s ZoKR vylúčil pri speňažení majetku viazanosť predkupným právom, nebolo povinnosťou správcu ponúknuť prevádzaný spoluvlastnícky podiel v rámci vykonaného oddĺženia pôvodného podielového spoluvlastníka ostatným spoluvlastníkom sporných nehnuteľností. Nakoľko navrhovateľka neosvedčila danosť nároku, ktorému sa má neodkladným opatrením poskytnúť ochrana a nebola osvedčená naliehavosť situácie, ktorá by si vyžadovala bezodkladný a okamžitý zásah súdu do pomerov strán sporu, súd prvej inštancie návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s 262 ods. 1 CSP, tak že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v čase podania návrhu na súd žiadne nevznikli.

7. Proti tomuto uzneseniu podala navrhovateľka včas odvolanie v ktorom žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému nariadi zdržať sa nakladania s vyššie špecifikovanými nehnuteľnosťami, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

8. Odvolacie dôvody vymedzila z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP.

9. Vo vzťahu k predkupnému právu poukázala na právnu úpravu obsiahnutú v ustanovení § 93 ods. 1 veta druhá ZoKR, z ktorého vyplýva povinnosť správcu konkurznej podstaty pri speňažovaní majetku, ku ktorému sa viaže zákonné predkupné právo alebo predkupné právo zriadené ako vecné právo, ponúknuť predmet predkupného práva za podmienok ustanovených osobitnými predpismi tomu, kto je z predkupného práva oprávnený. Ak osobitný predpis neustanovuje kratšiu lehotu, správca nie je týmto predkupným právom viazaný, ak oprávnený predkupné právo nevyužije do 60 dní od doručenia písomnej ponuky. Správca však zákonné predkupné právo navrhovateľky nerešpektoval a podiel žalovaného previedol na tretiu osobu bez toho, aby o tom mali ďalší spoluvlastníci predmetnej nehnuteľnosti vedomosť. Rovnako odkázala na ustanovenie § 167r ZoKR a v ňom obsiahnutú definíciu osôb oprávnených vykúpiť so súhlasom dlžníka majetok z konkurznej podstaty za cenu, ktorá bola dosiahnutá v ponukovom konaní. Záverom poznamenala, že nie je reálne, aby sledovala údaje zverejňované v Obchodnom vestníku, najmä keď ani nemala vedomosť, že na majetok žalovaného bol vyhlásený konkurz.

10. K odvolaniu navrhovateľky sa žalovaný nevyjadril.

11. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Neodkladné opatrenie môže v zmysle § 325 ods. 1 CSP súd nariadiť z dvoch dôvodov, a to v prípade, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán alebo v prípade existencie obavy, že exekúcia

bude ohrozená. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej, pričom nárok (prípadne právo) nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností preukazujúcich nutnosť (naliehavosť) úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku, alebo k stavu, ktorý by bol zvrátený len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými obtiažami. Zároveň súd musí uvážiť, aby dôsledkom nariadeného opatrenia nevznikla niekomu neprímeraná ujma s prihliadnutím na to, že nariadením opatrenia súdu možno iného obmedziť vo výkone jeho práv len v nevyhnutnom rozsahu a len v záujme sledovaného legitímneho cieľa a účelu opatrenia tak, aby nový stav (novoupravené pomery), nezakladali ďalšie právne spory, rešpektujúc vymedzené zákonné a ústavné limity.

15. Z vyššie uvedených hľadísk posudzoval predmetnú vec aj odvolací súd. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, že sa navrhovateľka voči žalovanému domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému zdržať sa nakladania s vyššie špecifikovanými nehnuteľnosťami, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Nevyhnutnosť bezodkladnej úpravy pomerov navrhovateľka odôvodňovala tým, že ona a žalovaný sú podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností a žalovaný pri predaji svojho spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam nerešpektoval predkupné právo ostatných spoluvlastníkov, keď bez toho, aby svoj spoluvlastnícky podiel najprv ponúkol ostatným podielovým spoluvlastníkom tento odpredal tretej osobe. Odvolací súd mal za osvedčené, že navrhovateľka a žalovaný sú podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností a na majetok žalovaného bol Okresným súdom Banská Bystrica vyhlásený konkurz. Konanie je vedené pod sp. zn. 4Odk/271/2019 a bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 61/2019 dňa 27. 03. 2019. Správca konkurznej podstaty pri výkone svojej funkcie zostavil súpis majetku dlžníka (do konkurzu boli zahrnuté aj vyššie špecifikované nehnuteľnosti) a tento speňažoval v zmysle ZoKR. Výsledky ponukových kôl správca zverejnil v Obchodnom vestníku č. 232/2023 dňa 06. 12. 2023 a č. 212/2023 dňa 07. 11. 2023 spolu s výzvou pre oprávnené osoby v zmysle § 167r ZoKR, podľa ktorej je dlžníkov príbuzný v priamom rade, jeho súrodenec, manžel alebo obec, v ktorej katastrálnom území sa nehnuteľnosť nachádza, oprávnený so súhlasom dlžníka vykúpiť majetok z konkurznej podstaty za cenu, ktorá bola dosiahnutá v ponukovom konaní. Navrhovateľka si však vyššie uvedený nárok neuplatnila. Následne bola po zrealizovaní ponukových kôl uzatvorená s úspešným záujemcom kúpna zmluva, ohľadne ktorej správca podal dňa 14. 01. 2024 návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností H. I. F. G., katastrálnemu odboru.

16. Odvolací súd sa v plnej miere stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o tom, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, nakoľko v prípade žalovaného, na ktorého bol vyhlásený konkurz, ide v súvislosti s aplikáciou ustanovení ZoKR o platobnú neschopnosť fyzickej osoby nepodnikateľa, a preto správca konkurznej podstaty realizuje konkurz v zmysle úpravy obsiahnutej v štvrtej časti a druhej hlave ZoKR, a to konkrétne ustanovení § 166 až § 171d. Zákonodarcu v štvrtej časti ZoKR zakotvil osobitnú úpravu týkajúcu sa predkupného práva, nakoľko z ustanovenia § 167s ZoKR vyplýva, že: „pri speňažení majetku správca nie je viazaný predkupným právom; osobe oprávnenej z predkupného práva zriadeného ako vecné právo však predkupné právo zostáva zachované.“ Správca konkurznej podstaty teda nie je teda pri výkone konkurzu viazaný (zákonným) predkupným právom s výnimkou predkupného práva zriadeného ako vecné právo (v predmetnom prípade k jeho zriadeniu nedošlo). Pokiaľ teda navrhovateľka v priebehu konania pred súdom prvej inštancie i v podanom odvolaní namietala, že pri predaji spoluvlastníckeho podielu žalovaného nebolo rešpektované jej zákonné predkupné právo (odkazujúc na § 93 ZoKR), k uvedenému odvolací súd uvádza, že predmetné ustanovenie patrí do druhej časti ZoKR a na danú vec nedopadá. Konkurzom podľa druhej časti ZoKR (tzv. likvidačným konkurzom) sa rieši výhradne predĺženie a platobná neschopnosť právnickej osoby. Navrhovateľka zároveň v podanom odvolaní tvrdila, že správca pri odpredaji spoluvlastníckeho podielu žalovaného nepostupoval v zmysle § 167r ZoKR. Z obsahu spisu je však zrejmé, že vyhodnotenie ponukových kôl boli zverejnené v Obchodnom vestníku č. 232/2023 zo dňa 06. 12. 2023 a č. 212/2023 dňa 07. 11. 2023 aj s poučením v zmysle § 167r ZoKR o možnosti oprávnených osôb vykúpiť majetok z konkurznej podstaty za cenu, ktorá bola dosiahnutá v ponukovom konaní. Navrhovateľka teda možnosť vykúpiť majetok z konkurznej podstaty za cenu, ktorá bola dosiahnutá v ponukovom konaní, nevyužila. Záverom odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd

uložil žalovanému zdržať sa nakladania so spornými nehnuteľnosťami, avšak s majetkom po vyhlásení konkurzu nenakladal dlžník (v čom ho po vyhlásení konkurzu obmedzujú ustanovenia ZoKR), ale správca konkurznej podstaty. Rozhodnutím vydaným v inom súdnom konaní však nie je možné správcovi konkurznej podstaty ukladať povinnosti, ktorými by sa upravoval jeho postup v konkurznom konaní.

17. Vzhľadom na uvedené odvolaciu súdu neostala iná možnosť ako uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, a to vrátane jeho výroku o trovách konania (II. výrok).

18. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol žalovaný úspešný v plnom rozsahu, žalovanému však v konaní žiadne trovy nevznikli, a preto odvolací súd vyslovil, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči navrhovateľke nepriznáva.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Účastníci konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.